

LASTENSUOJELUN SIJAISHUOLLON LUVANVARAINEN AMMATILLINEN PERHEHOITO

Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7§:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa (Perhehoitolaki 263/2015, 4§ ja laki perhehoitolain muuttamisesta 510/2016).

Luvanvaraisella ammatillisella perhehoidolla tarkoitetaan sijaishuollon yksikköä, jossa sijoitettujen lasten kanssa tosiasiallisesti asuu perhekotihoitaja tai perhekotihoitajat ja jolla on voimassa oleva aluehallintoviraston myöntämä lupa antaa lastensuojelun ympärivuorokautista ammatillista perhehoitoa. Lasten kanssa asuminen mahdollistaa sen, että hoito- ja kasvatustehtävissä olevien määrä voi olla pienempi kuin laitoksessa. Perhekotitoiminta tässä hankinnassa tarkoittaa myös luvanvaraisen perhehoidon luvan mukaisesti toimivaa SOS -lapsikylätoimintaa.

Palvelu tarjoaa lapselle turvallisen ja kodinomaisen kasvuympäristön silloin kun kotona asuminen ei ole mahdollista. Lapsella voi olla traumataustasta johtuen käytöshäiriöitä, psyykkistä oireilua, koulunkäyntivaikeuksia, lievää päihteidenkäyttöä tai muuta tuen tarvetta. Lapsilla voi olla erilaisia kulttuuritaustoja. Lapsen tarpeet vaativat kuntoutusta, joka voidaan järjestää luvanvaraisessa perhekotihoidossa. Palvelun tulee edistää lapsen kokonaisvaltaista kuntoutumista niin, että lapsen terveys, itsetunto, sosiaalisuus, omatoimisuus, kyky käydä koulua, suhteet omaan verkostoon ja psyykinen eheytyminen kohenevat lähtötilanteeseen nähden.

Laadukkaana ja tuloksellisena sijaishuollon palveluna pidetään asiakkaan tarpeisiin vastaavaa, tarpeen mukaan joustavaa ja asiakkaita arvostavaa palvelua. Tärkeänä arvona pidetään asiakaslähtöisyyttä ja toiminnan läpinäkyvyyttä.

Palveluntuottajalla on toimialueensa aluehallintoviraston (AVI) tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) lupa ympärivuorokautisen sosiaalipalvelun tuottamiseen viimeistään sopimuskauden alkaessa.

Luvanvaraisen ammatillisen perhekodin tulee täyttää kaikki jäljempänä esitetyt lastensuojelun ammatillista perhekotihoitoa koskevat vähimmäisvaatimukset.

Palvelun ja palveluntuottajan toiminnan on täytettävä lainsäädännön sekä

Viranomaismääräysten ja -ohjeiden palvelulle asettamat vaatimukset, joihin palveluntuottaja on velvollinen perehtymään.

Palvelun tarjoamista ohjaavat keskeiset säädökset ja ohjeistukset on lueteltu alla:

- Lastensuojelulaki (417/2007)
- Perhehoitolaki (263/2015)
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983)
- Sosiaalihuoltoasetus (607/1983)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Tietosuojalaki (1050/2018)
- Julkisuuslaki (621/1999)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (784/2021)
- EU:n tietosuoja-asetus (2016/679)
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015)
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)
- Pelastuslaki (379/2011)
- Elintarvikelaki (297/2021)
- Työturvallisuuslaki (738/2002)
- Työterveyshuoltolaki (1383/2001)
- Yksityisten sosiaalipalvelujen ja julkisten vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelman sisältöä, laatimista ja seurantaa koskeva määräys 1/2014 (Valvira)
- Määräys omavalvontasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista 2/2015 (THL)
- Lasten itsemääräämisoikeuden toteutuminen lastensuojelun sijaishuollossa. Ohje 3/2013(Valvira)
- Lastensuojelun ympärivuorokautinen hoito ja kasvatus, valtakunnallinen valvontaohjelma 2012–2014 (Valvira)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2020-2023 (Valvira)
- Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen 2021/6 (STM)
- YK:n lasten oikeuksien sopimus
- Lastensuojelun laatusuositus 2019, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4067-3>

Jättämällä tarjouksen tarjoaja sitoutuu kaikkiin tällä liitteellä mainittuihin laatuvaatimuksiin, vaatimusten tulee täytyä viimeistään mahdollisen sopimuskauden alkaessa. Ehdottomat

laatuvaatimukset tullaan todentamaan sopimuskauden aikana vuosittaisella ohjaus- ja valvontakäynnillä yksikössä.

1. HENKILÖKUNTA

1.1 Henkilöstömitoitus

Henkilöstömitoitus hoidettavaa lasta kohden on hoito- ja kasvatustehtävissä vähintään 0,5 (tai korkeampi, mikäli voimassa olevassa lainsäädännössä näin säädetään). Vähimmäismitoitukseen lasketaan vakituinen koulutettu henkilökunta. Pelkästään hallinnollisia tehtäviä tekevää johtajaa, vapaaehtoistyöntekijöitä, siviilipalvelushenkilöitä, oppisopimusopiskelijoita, harjoittelijoita tms. ei lasketa mitoitukseen.

Mikäli luvanvaraisessa perhekodissa on vain perhekotihoitajat (2 hlöä), jotka asuvat yhdessä lasten kanssa, lapsia voi olla 4, eli 2:4 → 0,5.

Kun lapsimäärä on 5 - 6, tulee perhekotihoitajien lisäksi olla vähintään yksi päätoiminen työntekijä, joka työskentelee työvuorolistan mukaisesti.

Mikäli perhekodissa on 7 lasta, tulee perhekodissa työskennellä vähintään neljä (4) työntekijää, joista yksi voi olla osa-aikainen. Henkilömitoitusta laskettaessa otetaan huomioon todellinen työaika/ kokoaikainen työaika. Kaksi puolikasta työaikaa (osa-aikainen) tekevää työntekijää lasketaan yhdeksi työntekijäksi. Henkilöstömitoituksen osalta toimintayksikön toimiluvassa mainittu henkilöstömäärä on sitova, josta ei tule poiketa, mikäli hoidettavien lasten lukumäärä vähenee.

Luvanvaraisessa perhekodissa voidaan hoitaa samanaikaisesti enintään seitsemää (7) lasta. Samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt lasketaan mukaan enimmäismäärään.

Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille ja lapsimäärä tällöin on enemmän kuin 7, tulee tällaisesta tilanteesta aina neuvotella tilaajan/sijoittavan tahon kanssa erikseen.

1.2 Henkilökunnan kelpoisuus- ja osaamisvaatimukset

Ammatillisella perhekodilla tulee olla vastuhenkilö, joka vastaa siitä, että toiminta täyttää sille asetetut vaatimukset. Vastuhenkilöllä tulee olla vähintään 3 vuoden kokemus lastensuojelutyöstä.

Ammatilliseksi perhehoitajaksi soveltuu henkilö, joka on koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella sopiva antamaan perhehoitoa. Ammatillisessa perhehoidossa tulee olla vähintään kaksi hoitajaa, joista ainakin yhdellä hoito- ja kasvatustehtäviin osallistuvista on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä (perhehoitolaki 263/2015, 6 §:n 3 mom.). Muilla hoito- ja kasvatustehtävissä olevilla tulee olla joko sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu alalle soveltuva tutkinto (perhehoitolaki 6 §:n 1 mom.) Lisäksi eduksi luetaan, että perhekotihoitajat ovat käyneet hyväksytysti prosessinomaisen valmennuksen perhehoitajiksi, esim. PRIDE-valmennus. Valmennuksen loppuraportti on tarvittaessa tilaajan käytettävissä.

Palveluntuottaja vakuuttaa, että perhekodin hoitajia ei ole tuomittu rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla mistään hankintalain (1397/2016) 80 § mainitusta rikoksesta.

Hoito- ja kasvatustehtävissä on sekä miehiä että naisia.

Perhekodin toiminnasta vastaavan henkilön tulee tosiasiallisesti asua perhekodissa.

Henkilökunnan kelpoisuusvaatimuksissa osaamisessa on otettava huomioon toimintayksikön asiakaskunnan erityistarpeet, toiminnan luonne ja profiloituminen.

1.3 Työnohjaus ja henkilökunnan työkyvyn ylläpitämiseen tähtäävä toiminta

Henkilökunnalla on oltava säännöllinen ulkopuolinen työnohjaus ja mahdollisuus tarvittaessa yksilötyönohjaukseen. Palveluntuottajalla on oltava kirjallinen suunnitelma henkilökunnan työkykyä ylläpitävästä ja henkilökunnan pysyvyyteen tähtäävästä toiminnasta.

Perhekodissa ylläpidetään ajantasaista listaa henkilökunnasta sekä henkilökunnan koulutuksesta ja työkokemuksesta. Lista on aina pyydettyessä tilaajan saatavissa. Tilaajan

on mahdollista saada pyytäessä myös henkilökunnan työtodistusjäljennökset riittävän työkokemuksen varmistamiseksi.

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle lapsen ja perheen kanssa työskentelevien työntekijöiden vaihtumisesta.

2 TILAT, SIJAINTI JA TURVALLISUUS

Ammatillisella perhekodilla on turvalliset ja asianmukaiset toimitilat, jotka sopivat terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan tässä palvelunkuvauksessa kuvattuun toimintaan. Jokaisella lapsella on oma huone.

Ammatillinen perhekoti sijaitsee kohtuullisen välimatkan ja/tai hyvien kulkuyhteyksien päässä (enintään noin 300 km Porin torilta mitattuna). Tämä tarkoittaa sitä, että yksikössä on mahdollista käydä vierailulla, neuvottelussa tai valvontakäynnillä kymmenessä tunnissa (10 h) julkisia kulkuneuvoja käyttäen. Käynti sisältää edestakaisen matkan ja kaksi tuntia työskentelyaikaa perillä. Yksikkö sijaitsee Suomessa.

Ammatillisella perhekodilla on sisäisen ja ulkoisen uhan varalle kirjallinen turvallisuussuunnitelma, joka on osa henkilökunnan perehdytystä ja huolehtii toimintavalmiudesta ja ohjaa asukkaita kuinka toimia hätätilanteessa (Sosiaalihuollon palvelujen turvallisuus, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). Ohjaus 19/2016).

3 KASVATUS- JA HOITOPROSESSI

Ammatillinen perhekoti antaa sijoitetulle lapselle tämän yksilöllisyyttä, turvallisuudentunnetta, yksityisyyttä ja osallisuutta kunnioittaen lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) 1 pykälän mukaiset kasvu- ja kehitysedellytykset.

Tarjoaja on linjannut omissa toimintaperiaatteissaan noudattavansa,

1) lapsen edun ensisijaisuutta

2) lapsen osallisuutta niin, että lapsella on oikeus iästä riippumatta ilmaista näkemyksensä kaikissa häntä koskevissa asioissa. Näkemys tulee ottaa huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti. (YK:n lapsen oikeuksien sopimus).

Palveluntuottaja huolehtii lapsen perushoidosta ja huolenpidosta sisältäen riittävän ja monipuolisen ravinnon (erityisruokavaliot huomioiden), riittävän levon ja terveydenhoidon. Ruoka- ja nukkumaanmenoajat tulee olla säännölliset. Palveluntuottaja sitoutuu edistämään lasten terveellisiä elämäntapoja ja sitoutuu huolehtimaan lasten fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista. Palveluntuottaja huolehtii lapsen tarvitseman kuntoutuksen järjestämisestä ja osallistuu tarpeen mukaan lapsen kuntoutukseen. Palveluntuottaja huolehtii siitä, että lapselle haetaan hänelle kuuluvat tuet ja palvelut.

Perhekoti tukee ja huolehtii siitä, että lapsen koulunkäynti, harrastukset ja kaverisuhteet sekä sosiaalinen vuorovaikutus kuuluvat lapsen normaaliin arkeen ja tukevat hänen yksiköllistä kehitystään. Henkilökunta opettaa lapselle ikätasoon sopivaa vastuun ottamista sekä elämän- ja arjentaitoja. Kasvatus- ja hoitotyössä huomioidaan lapsen kulttuuriset tai uskonnolliset lähtökohdat. Palveluntuottaja huolehtii, että lapsella on asianmukaiset ja ikätasoiset varustukset, kuten vaatteet, jalkineet ja harrastus- ja urheiluvälineet.

Yksikkökohtaisesti lapsilla on oltava käytössään tabletti tai kannettava tietokone, joilla he voivat olla yhteydessä viranomaisiin ja muihin heille tärkeisiin palveluverkostoihin. Tätä varten käytössä on oltava internet-yhteys sekä soveltuva videopuhelusovellus.

3.1 Lapsen sijoittaminen perhehoitoon (halutaanko joku väliotsikko tähän, väliotsikkoakin kannattaa muokata)

Sijoitettava lapsi ja hänen läheisensä voivat tutustua perhekotiin ennen sijoituksen alkamista.

Lapselle tarjotaan mahdollisuus kiintyä perhekotihoitajiin ja kokea olevansa luonnollinen osa perhettä; häneen sitoudutaan tarjoamalla pysyviä aikuissuhteita, lämpöä ja kunnioittavaa kohtelua. Näin toimien lapselle tulee mahdolliseksi eheytyä psyykkisesti ja sosiaalisesti. Ammatillinen perhekoti sitoutuu noudattamaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän lapselle laatimaa asiakassuunnitelmaa.

Perhekodin hoitajat pitävät säännöllisesti yhteyttä lapsen perheeseen kertoen lapsen kuulumisista, arjen sujumisesta, koulunkäynnistä jne. Lasta ja lapsen perheen välistä vuorovaikutusta tuetaan, lapsen ja perheen tilanne huomioiden, säännöllisillä tapaamisilla. Perhekoti tekee säännöllistä ja suunnitelmallista yhteistyötä myös muiden lapselle

läheisten henkilöiden sekä viranomaisverkoston kanssa. Palveluntuottaja huolehtii siitä, että lapselle haetaan hänelle kuuluvat tuet ja palvelut.

Palvelujen tuottaja vastaa siitä, että ammatillinen perhekoti, jossa sijoitetun lapsen hoito ja huolenpito järjestetään, laaditaan yleinen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa. (Lastensuojelulaki 61 b § (2019/542))

Perhekoti tukee lapsen suunnitelmallista siirtymistä seuraavaan elämänvaiheeseen, esim. kotiutumista, toiseen sijaishuoltopaikkaan siirtymistä ja itsenäistymistä. Kaikki lapselle palvelujakson aikana ostetut vaatteet, apuvälineet, harrastusvälineet, henkilökohtaiset tarvikkeet jne. ovat lapsen omaisuutta ja annetaan poistuvalla lapselle mukaan. Ammatillinen perhekoti sitoutuu hoitamaan yksikköön sijoitettua lasta siihen asti kunnes lapsi siirtyy yksiköstä muualle kuitenkin vähintään sopimuksenmukaisen irtisanomisajan (1 kk).

Ammatillisessa perhekodissa huolehditaan lapsen kasvatuksesta ja taitojen opettamisesta lapsen ikä- ja kehitystason mukaisesti. Perhekodin tulee huolehtia siitä, että itsenäistymistyöskentely aloitetaan täysi-ikäisyyttä lähestyvän lapsen kanssa riittävän ajoissa. Itsenäistyvää lasta autetaan sopivan asunnon löytämisessä, ja hänen kanssaan opetellaan asumiseen liittyviä taitoja, kuten ruuanlaittoa, kodin puhtaanapitoa ja vaatehuoltoa sekä opetellaan rahankäytön suunnittelua ja haetaan tarvittaessa hänelle kuuluvat taloudelliset etuudet yhdessä. Häntä autetaan löytämään sopiva koulutus- tai työpaikka, tai muu päivätoimintapaikka.

Itsenäistymistyöskentelyn myötä nuorella tulee olla sellaiset perustiedot ja taidot, jotka tukevat nuoren siirtymistä ammatillisesta perhekotihoidosta itsenäisempään asumiseen tai muuhun nuoren tarpeita vastaavaan asumismuotoon. Taitoja opetellaan myös niiden nuorten kanssa, jotka muuttavat perhekodista takaisin vanhempien tai muun läheisen luokse. Jälkihuoltoa suunnitellaan yhdessä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa ja se on kirjattuna asiakassuunnitelmaan.

3.2 Määräaikainen tehostetun hoidon palvelujakso

Lapsen voinnin niin vaatiessa, voidaan hänelle järjestää määräaikainen tehostetun hoidon palvelujakso. Palvelun tilaaja päättää palvelujakson käyttöönotosta. Palvelujakson pituus on 1-3 kuukautta. Jakso suunnitellaan yhdessä lapsen, hänen vanhempiansa, omahoitajien ja sosiaalityöntekijän sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Palveluntuottaja laatii kirjallisen suunnitelman, mistä ilmenevät jakson tavoitteet, aikataulu ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi ja toimittaa tämän lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Jakson päätyttyä palveluntuottaja toimittaa sosiaalityöntekijälle kirjallisen arvion siitä, miten jakson tavoitteet on saavutettu.

Palvelujaksoon sisältyy lapselle laadittu oma viikko- ja päiväohjelma, jossa on huomioitu lapsen erityistarpeet. Koulunkäynnin erityisjärjestelyt turvataan tarpeen mukaan.

Hoidon toteuttamiseksi otetaan käyttöön 1 työntekijän lisäresurssi. On tärkeää, että lapsen kanssa työskentelevät hänelle entuudestaan tutut työntekijät. Palvelun tilaaja vastaa lisäresurssin kustannuksista.

4 POISSAOLOT JA KARKAAMISTILANTEET

Kotijaksot ja muut poissaolojaksot perhekodista vanhempien luo tai muualle suunnitellaan yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa. Lapsella on mahdollisuus palata perhekotiin, jos kotiviikonloppu tai muu jakso ei suju suunnitelmien mukaan. Lasta ei sijoiteta tilapäisesti muihin yksiköihin lomien tms. syiden vuoksi.

Perhekoti sitoutuu ilmoittamaan välittömästi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle (tai tilanteen niin vaatiessa, virka-ajan ulkopuolella päivystävälle sosiaalityöntekijälle), mikäli lapsi tarvitsee sairaalahoitoa, lapsi poistuu luvatta perhekodista tai ei palaa sinne sovitusti.

Perhekodilla on toimintasuunnitelma mahdollisten karkaamisten varalta. Kirjallinen toimintasuunnitelma on tilaajan saatavilla

Perhekoti vastaa lapsen aktiivisesta etsimisestä ja hakemisesta viipymättä takaisin perhekotiin sekä vastaa kuljetuksesta aiheutuneista kustannuksista. Tilaajalle

karkaamistilanteesta mahdollisesti aiheutuvat lisäkustannukset, kuten karkaavien lasten turvassa pitämisestä pois hakemista odottaessa tai kuljettamisesta yms. palveluista laskutetaan tai vähennetään perhekodille maksettavista hoitovuorokausihinnoista. Lasten kuljettamisessa takaisin perhekotiin on aina oltava mukana kasvatus-, terveys- tai sosiaalialan koulutuksen saanut työntekijä. Sosiaalityöntekijä/sosiaalipäivystys voi pyytää poliisilta virka-apua sijaishuoltopaikastaan luvatta pois olevan lapsen löytämiseen.

5 LAADUNHALLINTA

Ammatillinen perhekoti kerää asiakaspalautetta säännöllisesti mm. lapsilta, perheiltä ja sidosryhmiltä (mm. varhaiskasvatus, koulu) säännöllisesti vuosittain ja esittää yhteenvedon palautteista tilaajalle pyydettyäessä. Palveluntuottaja sitoutuu kehittämään palvelun sisältöjä ja laatua yhteistyössä tilaajan, perheiden ja muiden puitesopimusosapuolien kanssa sopimuskaudella.

Ammatillisella perhekodilla on käytössä toiminnasta vastaavan henkilön antamat kirjalliset ohjeet asiakastietojen käsittelystä ja noudattavista menettelytavoista ja ammatillinen perhekoti on nimennyt tietosuojavastaavan seuranta- ja valvontatehtävää varten. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 784/2021, 20 §).

Uusien työntekijöiden ja sijaisten perehdyttämiseen on käytössä perehdytysohjeet ja yksikössä on kirjallinen perehdytysuunnitelma. Toteutunut perehdytys dokumentoidaan.

Perhekodilla on kirjallinen lääkärin allekirjoittama lääkehoidon toteuttamissuunnitelma. Palveluntuottajan tulee huolehtia, että jokaisella hoito- ja kasvatushenkilökunnan työntekijällä, joka osallistuu yksikköön sijoitettujen lasten lääkehoitoon, tulee olla STM:n turvallinen lääkehoito-oppaan mukainen lääkehoitoon liittyvä osaaminen. Lisäksi palveluntuottaja huolehtii siitä, että lääkehoidon toteuttaminen ja lääkkeiden säilytys on varmistettu STM:n ohjeistuksen mukaisesti.

Ammatillisella perhekodilla on kirjallinen lääkehoidon toteuttamissuunnitelma ja lääkehoidon osaaminen ja toteuttaminen on varmistettu sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistuksen (Turvallinen lääkehoito. Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu, 2021:6) mukaisesti. Suunnitelma todennettava tarvittaessa ennen sopimuksen allekirjoitusta.

Toimintayksikössä tarjottava ruoka on riittävää, monipuolista ja Ruokaviraston määrittelemien ravitsemussuosituksen mukaista erityisruokavaliot ja lapsen iän huomioon ottaen. Yksikössä kuunnellaan myös lasten ruokatoiveita.

Palveluntuottajalla on yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 6 § mukainen omavalvontasuunnitelma, ja se on kaikkien nähtävillä. Lisäksi palveluntuottajalla on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 19 h §:n mukainen omavalvontasuunnitelma sekä kirjallinen pelastussuunnitelma, jotka ovat pyydetessä tilaajan saatavilla. Palveluntuottaja huolehtii siitä, että kaikki kirjalliset materiaalit päivitetään vuosittain ja aina tarvittaessa.

6 DOKUMENTOINTI JA RAPORTOINTI

Jokaiselle lapselle on laadittu hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka on osa asiakassuunnitelmaa, ja joka tarkistetaan säännöllisesti vuosittain ja aina lapsen tuen tarpeen muuttuessa.

Lapsen tilanteesta raportoidaan kuukausittain päivittäisraporttien kera kirjallisesti ja yhdessä lapsen kanssa lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Mikäli tilaaja ottaa käyttöön arviointivälineitä tai mittaristoja, toimintayksikkö sitoutuu mittariston käyttöönottoon ja säännölliseen toteutukseen. Arvioinnin toteuttamisesta sovitaan tarkemmin lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Palveluntuottajalta edellytetään valtakunnallisen Lasteri-rekisterin käyttöä heti kun se on valtakunnallisesti käytettävissä.

Ammatillisen perhekodin sähköisissä asiakastietojärjestelmissä olevia tietoja voidaan käsitellä vain kullekin työntekijälle annettujen henkilökohtaisten salasanoin suojattujen käyttöoikeuksien avulla.

Lapsen asiakirjoja säilytetään huolellisesti lukituissa paloturvallisessa kaapissa ja ne palautetaan sijoittajakuntaan hoitosuhteen päättyessä. Sosiaalihuollon asiakastiedot ovat salassa pidettäviä arkaluonteisia tietoja ja niitä voidaan luovuttaa sivulliselle vain asiakkaan

suostumuksella tai muun lakiin perustuvan oikeuden nojalla (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, 3 luku).

Ammatillisia perhekoteja ei lueta lastensuojelulain 57 §:n mukaisiksi lastensuojelulaitoksiksi, joten niissä ei voida käyttää rajoitustoimenpiteitä yhteydenpidon rajoittamista lukuun ottamatta. Henkilöstöllä on tieto edellä mainitusta sekä yhteydenpidon rajoittamistoimien perusteista ja päätöstoimista.

Ammatillisen perhekodin säännöt ja seuraamukset on esitetty kirjallisesti ja ne ovat asianosaisten saatavilla. Säännöt käydään yhdessä lasten ja henkilöstön kanssa läpi säännöllisesti. Lisäksi säännöt käydään aina jokaisen lapsen kanssa läpi sijoituksen alussa.

7 JÄLKIHUOLTOJATKUMO

Tarjoaja voi halutessaan tarjota jälkihuoltojatkumoa. Ehtona on, että tarjoaja on ensin tarjonnut ammatillista perhekotihoitoa ja täyttää sille asetetut ehdottomat laatuvaatimukset sekä jälkihuoltoa koskevat vaatimukset.

Jälkihuoltojatkumo on tarkoitettu 18–24 -vuotiaalle nuorelle. Jälkihuoltojatkumopalvelua antaa perhekoti, jossa nuori on ollut sijoitettuna. Jälkihuoltojatkumon käyttöönotosta päättää tilaaja. Jälkihuoltotyöskentelyssä toteutetaan nuoren asiakassuunnitelmaa, sekä siinä asetettuja tavoitteita. Toimintayksikön henkilökunta tukee nuorta sitoutumaan omaan suunnitelmaansa ja toimimaan sen mukaisesti. Tavoitteena on nuoren itsenäistymisen tukeminen asumiseen, arkielämän perusasioista huolehtimiseen, opintoihin, työllistymiseen ja muihin nuoren yksilöllisiin tarpeisiin liittyviin kysymyksiin. Henkilökunta myös tukee nuorta tärkeiden ihmissuhteiden verkoston vahvistamisessa siten, että lapsen/nuoren oma verkosto pystyy tukemaan lasta/nuorta jälkihuollon aikana ja sen loputtua.

Työskentelyssä palveluntuottajalla on raportointivastuu asiakkaan asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Nuoren jälkihuoltosuunnitelman tavoitteita ja sisältöä tarkistetaan yhdessä nuoren, hänen lähiohjaajansa ja sosiaalityöntekijän kanssa säännöllisesti. Ammatillisen perhekodin tulee olla yhteydessä nuoren asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään, jos sopimukseen tulee muutoksia tai nuoren tilanne sitä vaatii. Sosiaalityöntekijä määrittää nuoren palvelutarpeen palvelun aikana.

7.1 Sijoitus jälkihuoltona

Palvelua tarjotaan erityistilanteissa nuorille, jotka eivät kykene tai joilla ei ole mahdollisuutta itsenäiseen asumiseen. Lastensuojelun laitoshoidon, luvanvaraisen perhehoidon ja sopimussuhteisen perhehoidon ja tukipalvelujen ehdottomat laatuvaatimukset ovat voimassa myös, kun/jos lapsi sijoitetaan jälkihuoltona. Tällöin nuori jää asumaan yksikköön jälkihuoltosuunnitelmassa määritellyksi ajaksi. Sijoituksesta jälkihuoltona tehdään erillinen päätös ja vuorokausihinta on 80% tarjotusta yksikön vuorokausihinnasta.

7.2 Jälkihuoltotukityö

Jälkihuoltotukityö on tarkoitettu 18–24 -vuotiaalle nuorelle. Jälkihuoltotukityötä tekee ammatillinen perhekoti, jossa nuori on ollut huostaanotettuna tai sijoitettuna. Jälkihuoltotukityön aloittamisesta päättää tilaaja.

Tavoitteena on nuoren itsenäistymisen tukeminen asumiseen, arkielämän perusasioista huolehtimiseen, opintoihin, työllistymiseen ja muihin nuoren yksilöllisiin tarpeisiin liittyvissä kysymyksissä. Nuorten itsenäistymistä tukeva työ tapahtuu aina nuoren tarpeen mukaan. Työskentelyssä on huomioitava, että se perustuu aina sosiaalityöntekijän arvioon ja päätökseen sekä ottaa huomioon asiakkaan asiakassuunnitelman ja siinä asetetut tavoitteet.

Jälkihuoltotukityön kesto suunnitellaan 3-6 kuukauden jaksoissa. Asiakastapaamisten lisäksi tukityöhön sisältyy ympärivuorokautinen päivystys. Maksimissaan jälkihuoltotukityö kestää siihen asti kunnes nuori täyttää 25 vuotta.

Jälkihuoltotukityöstä tehdään erillinen päätös ja jälkihuoltotukityöstä sovitaan nuoren, nuoren asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja jälkihuollon ohjaajan kanssa. Samalla sovitaan työn tavoitteet ja sisältö, sekä tapaamismäärät viikossa tai kuukaudessa.

Jälkihuoltotukityön hinta sisältää asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisen ohjauksen, kotikäynnit ja puhelut, verkostoyhteistyön, työn sisällön ja tavoitteiden suunnittelun, matkakulut, kirjaamisen, raportoinnin sosiaalityöntekijälle ja loppuarvioinnin.

Palveluntuottaja laskuttaa tilaajaa kuukausittain jälkikäteen toteutuneen välittömän asiakastyön mukaan (laskutus 0,5 tunnin tarkkuudella, pyöritys lähimpään 0,5 tuntiin). Mikäli asiakastapaaminen ei toteudu sovitun mukaisesti, ei käynnistä makseta.

Jälkihuoltotukityössä ohjaajana toimii erityisesti nuorelle nimetty ammatillinen ohjaaja. Ohjaajalla on tukenaan ja varahenkilönä toinen ammatillinen henkilö. Mikäli jälkihuoltotukityön ohjaaja on asuinyksikön henkilökuntaa, hänen jälkihuoltotukityöhön antama työpanoksensa ei näy työvoiman vajeena asuinyksikössä.

Jälkihuoltotukityöskentely tapahtuu yksilö- tai parityönä asiakkaan tilanne ja avuntarpeen kesto huomioiden. Nuoren asioista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi yksilö- tai parityön tarpeen. Työskentelyn toteutumista ja tarvetta arvioidaan tarvittaessa työskentelyn aikana. Palveluntuottajan tulee olla yhteydessä tilauksen tehneeseen sosiaalityöntekijään, jos tehtyyn tilaukseen tulee muutoksia tai asiakkaan tilanne sitä edellyttää.

Palveluntuottaja lähettää kirjallisen raportin toteutuneista tapaamiskerroista ja palvelun sisällöstä vastuutyöntekijälle kerran kuukaudessa ja aina pyydettyessä. Jokaisen asiakastapaamisen sisältö kirjataan. Dokumentoinnin tulee sisältää konkreettisia havaintoja nuoren arjesta työskentelyn viitekehuksesta käsin. On tärkeää kirjata tapahtuneet myönteiset muutokset ja työssä onnistumiset sekä huolenaiheet tai työskentelyn esteet.

Palvelun toteutumista ja työskentelyä arvioidaan yhteistyössä vastuutyöntekijän kanssa. Palveluntuottaja arvioi työskentelyn vaikuttavuutta ja tavoitteiden saavuttamista yhdessä asiakkaan kanssa. Muutostarpeista tai työhön liittyvistä ongelmista ollaan välittömästi yhteydessä vastuutyöntekijään.

Tiedot ovat salassa pidettäviä ja asiakkaalla on oikeus saada tietoja häntä koskevista dokumenteista. Asiakkaan asiakirjoja säilytetään huolellisesti lukituissa tiloissa ja ne palautetaan tilaajalle työskentelyn päättyessä. Sähköisistä asiakastietojärjestelmistä poistetaan kaikki asiakkaan asiakirjat työskentelyn päättyessä.